

SLOVO K TĚTO KNIZE A JEJÍMU AUTOROVÍ	5
PŘEDMLUVA	7
TERMINOLOGIE	10
ÚVOD: PUDY A LIDSKÉ VÁŠNĚ	14
POZNÁMKY	23

PRVNÍ DÍL INSTINKTIVISMUS, BEHAVIORISMUS, PSYCHOANALÝZA

1. INSTINKTIVISTÉ (Představitelé pudové teorie)	27
Starší	27
Neoinstinktivisté: Sigmund Freud a Konrad Lorenz	
<i>Freudova koncepce agresivity</i>	28
<i>Teorie agrese Konrada Lorenze</i>	30
<i>Freud a Lorenz: podobnosti a rozdíly</i>	33
„DŮKAZ“ POMOCÍ ANALOGIE	34
ZÁVĚRY O VÁLCE	39
UČTIVÁNÍ EVOLUCE	43
POZNÁMKY	44
2. ZASTÁNCI TEORIE PROSTŘEDÍ A ZASTÁNCI TEORIE CHOVÁNÍ	46
Teorie prostředí doby osvícenské	46
Behaviorismus (teorie chování)	46
Neobehaviorismus F. B. Skinnera	47
<i>Cíle a hodnoty</i>	48
<i>Důvody obliby Skinnerovy teorie</i>	52

Behaviorismus a agrese	54
O psychologických experimentech	57
Teorie frustrace-agrese	76
POZNÁMKY	78
3. INSTINKTIVISMUS A BEHAVIORISMUS:	
JEJICH ODLIŠNOSTI A PODOBNOSTI	81
Společný základ	81
Novější pojetí	82
Politické a sociální pozadí obou teorií	85
POZNÁMKY	87
4. PSYCHOANALYTICKÝ PŘÍSTUP K POCHOPENÍ	
AGRESIVITY	88
Shrnutí	93
POZNÁMKY	95

DRUHÝ DÍL

DŮKAZY PROTI INSTINKTIVISMU

5. NEUROFYZIOLOGIE	99
Vztah mezi psychologií a neurofyzologií	99
Mozek jako základna pro agresivní chování	102
Obranná funkce agrese	104
<i>Instinkt „úniku“</i>	105
Masožravci a agrese	106
POZNÁMKY	108
6. CHOVÁNÍ ZVÍŘAT	111
Agrese v zajetí	112
<i>Lidská agrese a přelidnění</i>	115
Agrese ve volné přírodě	118
Teritorialismus a dominance	122
Agresivita jiných savců	125
<i>Má člověk nějakou zábranu zabíjet?</i>	127
POZNÁMKY	129
7. PALEONTOLOGIE	131
Je člověk jediným biologickým druhem?	131

Je člověk predátor?	132
POZNÁMKY	134
8. ANTROPOLOGIE	136
„Člověk lovec“ – antropologický Adam?	136
<i>Agrese a primitivní lovci</i>	142
Primitivní lovci – blahobytná společnost?	149
Vedení války u primitivních kmenů	151
Neolitická revoluce	155
Prehistorické společnosti a „lidská přirozenost“	162
Městská revoluce	163
Agresivita v primitivních kulturách	168
Analýza třiceti primitivních kmenů	169
<i>Systém A: Společnosti kladného životního postoje</i>	169
<i>Systém B: Nedestruktivně-agresivní společnosti</i>	170
<i>Systém C: Destruktivní společnosti</i>	170
<i>Příklady tří systémů</i>	171
INDIÁNI ZUŇI (SYSTÉM A)	171
MANUS (SYSTÉM B)	173
DOBUS (SYSTÉM C)	175
Důkazy destruktivity a krutosti	178
POZNÁMKY	181

TŘETÍ DÍL

RŮZNÉ TYPY AGRESE A DESTRUKTIVITY A JEJICH PŘEDPOKLADY

9. BENIGNÍ AGRESE	189
Předběžné poznámky	189
Pseudoagrese	191
<i>Neúmyslná agrese</i>	192
<i>Hravá agrese</i>	192
<i>Agrese jako sebeprosazení</i>	193
Obranná agrese	198
<i>Rozdíl mezi člověkem a zvířetem</i>	198
<i>Agrese a svoboda</i>	201
<i>Agrese a narcismus</i>	202
<i>Agrese a odpor</i>	206
<i>Konformní agrese</i>	208

<i>Instrumentální agrese</i>	208
<i>O příčinách války</i>	211
<i>Podmínky snižování obranné agrese</i>	216
POZNÁMKY	217
10. MALIGNÍ AGRESE: PREMISY	221
Předběžné poznámky	221
Přirozenost člověka	222
Existenciální potřeby člověka a různé, v jeho charakteru zakořeněné vášně	232
<i>Orientační rámec a oddanost</i>	232
<i>Zakořeněnost</i>	233
<i>Jednota</i>	234
<i>Výkonnost</i>	236
<i>Vzrušení a stimulace</i>	238
<i>Nuda a chronická deprese</i>	243
<i>Charakterová struktura</i>	251
Předpoklady vývoje charakterem podmíněných vášní	253
<i>Neurofyziologické předpoklady</i>	254
<i>Sociální podmínky</i>	257
<i>O racionalitě instinktů a vášní</i>	261
<i>Psychické funkce vášní</i>	263
POZNÁMKY	264
11. ZHOUBNÁ AGRESE: KRUTOST A DESTRUKTIVITA	269
Zdánlivá destruktivita	269
Spontánní formy	271
<i>Dějinný přehled</i>	271
<i>Pomstychtivá destruktivita</i>	272
<i>Extatická ničivost</i>	275
<i>Vzývání ničivosti</i>	276
<i>Kern a von Salomon: klinický případ vzývání destruktivity</i>	276
Destruktivní charakter: sadismus	280
<i>Příklady sexuálního sadismu a masochismu</i>	282
<i>Josef Stalín: klinický případ nesexuálního sadismu</i>	284
<i>Podstata sadismu</i>	288
<i>Podmínky vyvolávající sadismus</i>	295
<i>Heinrich Himmler: klinický případ análně-hromadického sadismu</i>	297

Shrnutí	317
POZNÁMKY	320
12. ZHOUBNÁ AGRESE: NEKROFILIE	324
Tradiční pojem	324
Nekrofilní charakter	328
<i>Nekrofilní sny</i>	<i>330</i>
<i>„Neúmyslné“ nekrofilní jednání</i>	<i>334</i>
<i>Nekrofilní řeč</i>	<i>337</i>
<i>Nekrofilie a zbožňování techniky</i>	<i>338</i>
Hypotéza o incestu a o oidipském komplexu	352
Vztah Freudova pudu života a pudu smrti k biofilii a nekrofilii	358
Klinicko-metodologické principy	359
POZNÁMKY	361
13. ZHOUBNÁ AGRESE: ADOLF HITLER, KLINICKÝ PŘÍPAD NEKROFILIE	365
Předběžné poznámky	365
Hitlerovi rodiče a časné dětství	367
<i>Klara Hitlerová</i>	<i>367</i>
<i>Alois Hitler</i>	<i>368</i>
<i>Hitlerovo časné dětství do šesti let (1889–1895)</i>	<i>369</i>
<i>Dětství od šesti do jedenácti let (1895–1900)</i>	<i>372</i>
<i>Období předpubertální, pubertální a dospívání: 11 až 17 let (1900–1906)</i>	<i>374</i>
<i>Vídeň (1907–1913)</i>	<i>381</i>
<i>Mnichov</i>	<i>386</i>
Komentář k metodologii	388
Hitlerova destruktivita	389
<i>Potlačení destruktivity</i>	<i>395</i>
Jiné aspekty Hitlerovy osobnosti	397
<i>Hitlerovy vztahy k ženám</i>	<i>400</i>
<i>Nadání a talent</i>	<i>404</i>
<i>Povrchní dojem</i>	<i>412</i>
<i>Nedostatek vůle a smyslu pro realitu</i>	<i>415</i>
POZNÁMKY	421
EPILOG: O ROZPORNOSTI NADĚJE	426

DODATEK: FREUDOVA TEORIE AGRESIVITY	
A DESTRUKTIVITY	430
1. Vývoj Freudových představ o agresivitě a destruktivitě	430
2. Analýza změn ve Freudových teoriích pudu života a smrti a jejich kritika	435
3. Moc a omezení pudu smrti	448
4. Kritika podstaty Freudovy teorie	453
5. Princip redukce podráždění: základ principu slasti a pudu smrti	455
POZNÁMKY	461
BIBLIOGRAFIE	466
REJSTŘÍK	487